

Система вправ і завдань, спрямована на формування лексичної компетентності, передбачає певний алгоритм застосування їх з урахуванням принципу зростання складності, а саме: від завдань аналітичного характеру до репродуктивно-продуктивних.

Відповідно до зазначених типів вправ і завдань в учнів формуватимуться такі вміння: знаходити у текстах конкретні мовні факти; визначати роль їх у тексті; створювати письмові висловлювання за зразком і самостійно.

Обов'язковою вимогою до організації роботи над формуванням лексичної компетентності має стати моделювання різноманітних комунікативних ситуацій, у яких учень виявлятиме здатність розв'язувати різноманітні завдання засобами мови.

РІВЕНЬ СФОРМОВАНOSTІ МОВЛЕННЕВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В УЧНІВ 5–7 КЛАСІВ У ПРОЦЕСІ ПРОДУКУВАННЯ ДІАЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ

Л. В. Галаєвська

Сучасний етап розвитку національної школи характеризується посиленням уваги до мовної освіти, потребою формування особистості, яка відзначалася б свідомим ставленням до рідної мови, мовленнєвою активністю в усіх життєво важливих сферах спілкування, пізнання і впливу, високою мовленнєвою культурою.

Навчання діалогічного мовлення – складна лінгводидактична проблема, що передбачає наявність умінь і навичок реалізовувати основні види і функції спілкування у процесі розв'язання комунікативних завдань; розвиток загальних і спеціальних навчальних умінь; залучення учнів до національної культури; формування соціально активної особистості.

З огляду на це, удосконалення методики роботи над продуктивними видами мовлення, зокрема діалогічного, є актуальним. Саме тому важливо знати рівень сформованості умінь і навичок діалогічного мовлення, діалогічного мислення і культури діалогу на уроках рідної (української) мови.

Здобуті результати під час проведення анкетування вчителів і учнів, виконання учнями контрольних вправ і творчих завдань засвідчили, що рівень розуміння школярами діалогу та його характерних ознак, оцінювання власних здібностей діалогічної взаємодії, сформованість відповідних умінь і навичок, рівень знань, спрямованих на з'ясування суті понять культури діалогу, етикету не є достатнім.

Результати констатувального етапу експерименту підтвердили доцільність спеціальної організації процесу навчання діалогічного мовлення, ефективність якого можуть забезпечити такі чинники:

1) систематична цілеспрямована робота з розвитку діалогічного мовлення з урахуванням принципів неперервності, наступності та перспективності; сучасних принципів освіти (гуманізація, гуманітаризація, єдність національного та загальнонародського, розвивальний характер навчання, оптимізація), традиційних загальнодидактичних (науковість, систематичність, системність, доступність, наочність) і специфічних принципів навчання (красознавчий, природознавчий, мистецтвознавчий, екологічний та ін.);

2) конкретизація тематичного змісту навчання мови з урахуванням вікових, психологічних та індивідуальних особливостей учнів;

3) організація навчання рідної (української) мови на комунікативно-діяльнісній і функціонально-стилістичній основі;

4) використання педагогічно доцільної системи вправ і мовленнєвих завдань;

5) творче застосування інноваційних технологій навчання;

6) належна увага культурі мовлення, культурі поведінки.

Вважаємо, що потенціал навчання мовлення, зокрема діалогічного, що ми виявили в учнів у результаті педагогічного експерименту, значною мірою може бути реалізований за умови створення відповідної методики з урахуванням зазначених аспектів роботи.

КОМУНІКАТИВНИЙ СКЛАДНИК ПІДРУЧНИКІВ З МАТЕМАТИКИ ДЛЯ УЧНІВ 5–6 КЛАСІВ

А. В. Гривко

Комунікативний складник підручників закладений здебільшого у системі вправ, завдань, запитань, що сприяють оволодінню учнями монологічним і діалогічним мовленням, формуванню вміння спілкуватися, брати участь у діалозі (розуміти мовця, висловлені ним думки; визнавати право на іншу думку), наводити приклади, добирати аргументи, перефразовувати висловлювання (пояснювати іншими словами), формулювати висновки, відокремлювати основну інформацію від другорядної, критично оцінювати достовірність сприйнятої інформації, передавати зміст тексту відповідно до поставленої мети (стисло, повно, вибірково), а також використовувати різні джерела інформації,